

Årets aktiviteter og resultater

Sikre helsemessig trygg mat og trygt drikkevann

Tabell 12. Antall og andel undersøkte prøver med ulovlig innhold av fremmedstoffer, som for eksempel plantevernmiddelrester, dioksiner, PCB og legemiddelrester. Kilde: Mattilsynet.

Fremmedstoffer		2021	2022	2023
Plantevernmiddelrester innenlands	Antall prøver	336	353	298
	Andel prøver med funn over grenseverdi	0,0 %	0,6 %	0,0 %
Plantevernmiddelrester import	Antall prøver	771	789	680
	Andel prøver med funn over grenseverdi	3,1 %	4,8 %	3,4 %
Fremmedstoffer i landdyr innenlands	Antall prøver	4 000	4 075	2 143
	Andel prøver med funn over grenseverdi*	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fremmedstoffer i landdyr import	Antall prøver	80	80	22
	Andel prøver med funn over grenseverdi	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fremmedstoffer i fisk innenlands	Antall prøver	13 930	14 771	2 709
	Andel prøver med funn over grenseverdi	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Fremmedstoffer i fisk og sjømat import**	Antall prøver	80	80	47
	Andel prøver med funn over grenseverdi	0,0 %	0,0 %	0,0 %

*Inkluderer funn av tungmetaller i lever (For 2021 regnes ikke funn av tungmetaller som overskridelse)

**Disse prøvene blir tatt ut av produkter som vi av erfaring vet at det er en viss risiko ved og funn representerer derfor ikke den generelle tilstanden

Fremmedstoffer i fisk blir undersøkt for miljøgifter, legemiddelrester og ulovlige legemidler.

For plantevernmiddelrester i 2021 - oppgitt antall gjelder for konvensjonelle prøver (økologiske prøver er ikke med).

Tabell 13. Mykotoksiner og plantetoksiner i mat. Kilde: Mattilsynet

		2023
Mykotoksiner i mat innenlands	Antall prøver analysert*	77
	Andel prøver med funn over grenseverdi i %	0
	Andel prøver med overskridelser i %*	0
Mykotoksiner i mat import	Antall prøver analysert*	49
	Andel prøver med funn over grenseverdi i %	0
	Andel prøver med overskridelser i %	0
Plantetoksiner i mat import	Antall prøver	60
	Andel prøver med overskridelser i %	6,7

* analysert står fordi Veterinærinstituttet mottok henholdsvis 110 og 72 prøver som ennå ikke er analysert

Tabell 14. Estimert lekkasje fra vanntransportsystemer (total produksjon 700 mill. m3). Kilde: Mattilsynet

	2018	2019	2020	2021	2022
Prosent til lekkasje	28	30	30	31	29

Tabell 15. Personer som er forsynt av et vannforsyningssystem, og som får drikkevann av tilfredsstillende mikrobiologisk kvalitet. Basert på innrapporteringer. Kilde: Mattilsynet

	2018	2019	2020	2021	2022
Antall personer (tusen.)	4 411	4 461	4 615	4 689	4 796
Prosent personer forsynt	98,34	99,42	99,47	99,53	99,61
Antall vannforsyningssystemer	1 066	1 082	1 113	1 107	1 155

Tabell 16. Antall mottatte kommunale arealplaner og andre plansaker hvor vi har avgitt uttalelse og har kommet med innsigelser. Kilde: Mattilsynet.

	2021	2022	2023
Mottatte plansaker - ikke behandlet	1479	1364	1384
Uttalelser plansaker uten innsigelser	1173	1306	1637
Innsigelser	14	32	43
Totalt antall mottatte plansaker	2680	2734	3107

Tabell 17. Antall vannbehandlingsanlegg gruppert etter behandlingsprosess, 2022 (Hele landet). I tabellen inngår data for behandlingsanlegg koblet til hovedkilder som leverer vann til 1 207 av 1 395 vannforsyningssystemer. Ett behandlingsanlegg kan ha flere av metodene nevnt i tabellen. Kilde: Mattilsynet.

	Antall vannbehandlingsanlegg*			
	Membran-filtrering (desinfeksjon)	Membran-filtrering (filtrering)	UV-bestråling	Klorering
Antall vannbehandlingsanlegg (som forsyner > 50 personer)	17	100	983	168

Fremme god helse hos planter, fisk og landdyr

Tabell 18. Antall nye lokaliteter med funn av alvorlige planteskadegjørere. Kilde: Mattilsynet.

Skadegjører		2021	2022	2023
Frukt og bær	Heksekost **	1	1	0
	Pærevisnesjuka **	0	1	1
	Rød marg**	1	0	0
Grøntanlegg	Ramorum greinvisning	3	4	5
Veksthus	Tospovirus	0	1	0
	Tomatbrunflekkvirus	1*	0*	0
Poteter og grønnsaker på friland	Gul potetcystenematode	8	3	1
	Potetcystenematode (ikke artsbestemt)	0	2	0
	Lys ringrâte	0*	2	0*
	Løkhvitrâte	0	2	0
Totalt		17	18	7

* År der det ble gjennomført overvåkings og kartleggingsprogram for skadegjøreren.

** Viser kun funn i planteproduksjon.

Funn av pærebrann inngår ikke i tabellen. Rapport fra Aksjon pærebrann gir informasjon om påvisninger av pærebrann.

Tabell 19. Antall utbrudd og påvisning av alvorlige smittsomme sykdommer hos domestiserte og viltlevende landdyr. Kilde: Veterinærinstituttet.

Sjukdom/agens	Dyreart	2021	2022	2023
Liste 1				
Blåtunge	Storfe	0	0	0
Fugleinfluensa høypatogen	Fjørfe (hobbyflokker i parentes)	2	2	0 (3)
Aviært paramyxovirus-1 (ND)	Fjørfe (hobbyflokker i parentes)	1	1	0 (1)
Fugleinfluensa høypatogen	Ville fugler	40	105	103
Aviært paramyxovirus-1 (ND)	Ville fugler	0	41	5
Liste 2				
BVD	Storfe	0	0	0
Salmonella	Storfe	0	2	0
Paratuberkulose	Storfe	0	0	0
Ringorm	Storfe	9	4	16
MRSA	Storfe	0	1	0
Tuberkulose	Storfe	0	2	1
Influensa hos svin	Svin	0	0	0
Salmonella	Svin	0	3	1
MRSA	Svin	0	0	0
Nekrotiserende enteritt	Svin	0	0	0
Skrapesjuka klassisk	Sau	0	0	0
Skrapesjuka Nor98	Sau, geit	8	16	7
<i>Salmonella diarizonae</i>	Sau	1	2	3
Paratuberkulose	Sau, geit	0	0	0
Fotrâte	Sau, geit	0	0	0
Mædi	Sau	0	0	0

Sjukdom/agens	Dyreart	2021	2022	2023
CAE	Geit	8	0	1
<i>Psoroptes ovis</i> (saueskabb)	Geit	30	6	Rapporteres ikke
<i>Psoroptes ovis</i> (saueskabb)	Kameldyr	0	0	Rapporteres ikke
Kverke	Hest	11	9	4*
Salmonella	Hest	1	0	5*
Reveskabb	Pelsdyr	0	0	0
IB	Fjørfe (hobbyflokker i parentes)	0(3)	0(1)	0 (3)
ILT	Fjørfe (hobbyflokker i parentes)	0(2)	0(1)	0 (2)
Mycoplasma	Fjørfe (hobbyflokker i parentes)	0(2)	0(1)	0 (1)
Hønskolera	Fjørfe	1	0	0
Salmonella	Fjørfe	1	0	2
Rabbit Haemorrhagic Disease	Kanin	1	5	1
Rabbit Haemorrhagic Disease	Villkanin	1	0	0
Tularemia	Hare	12	7	9
Salmonella	Katt	5	32	15
Salmonella	Reptiler	15	8	2
Leptospirose	Hund	2	0	2
Salmonella	Hund	3	2	6
Leishmaniose	Hund	1	2	9**
CWD	Vilt	3	4	1
Salmonella	Vilt	13	3	12
<i>Echinococcus canadensis G10</i>	Vilt	-	1	4
Lukket yngelrâte	Bier	-	4	2

*Fordelt på 3 staller

**Fordelt på 6 dyrehold

Tabell 20. Antall utbrudd og påvisning av alvorlige smittsomme sykdommer hos oppdrettsfisk og viltlevende fisk. Kilde: Veterinærinstituttet.

Sjukdom	Liste	2021	2022	2023
ILA	2	25	15	18
VHS	2	0	0	
Oppdrettsfisk (laksefisk)	PD	101	98	58
	Furunkulose	5	2	
	BKD	0	1	14
Oppdrettsfisk (marine arter)	Francisellose	0	0	
	Furunkulose (rognkjeks)	0	1	
	VNN/VER	1	0	
Viltlevende laksefisk (vassdrag)	<i>Gyrodactylus salaris</i>	0	0	2
	Furunkulose	0	0	
Krepsdyr	Krepsepest (signalkreps)	1	0	1

Fremme god dyrevelferd og respekt for dyr

Tabell 21. Fotputeskår hos slaktekylling - andel flokker som klassifiseres som A-, B- og C-klasse. Kilde: Mattilsynet.

Fotputeskår slaktekyllinger	2021	2022	2023
Andel flokker med klasse A	97,0 %	97,2 %	98,3 %
Andel flokker med klasse B	1,9 %	1,8 %	1,3 %
Andel flokker med klasse C	1,1 %	1,0 %	0,6 %

Tabell 22. Andel slaktegris registrert med korte haler og halesår på slakteri. Kilde: Mattilsynet.

Halesår på slaktegris	2021	2022	2023
Andel griser med åpent halesår/avhelet halesår eller kort hale på slakteri	2,7 %	2,5 %	2,28 %

Tabell 23. Antall dyrehold med alvorlig vanskjøtsel («dyretragedier»). Kilde: Mattilsynet.

Alvorlig vanskjøtsel	2021	2022	2023
Antall dyrehold med alvorlig vanskjøtsel (alle dyrearter)	29	41	58

Fremme helse, kvalitet og forbrukerhensyn langs hele matproduksjonskjeden

Tabell 24. Antall og andel vedtak med hjemmel i matinformasjonsforskriften. Kilde: Mattilsynet.

Matinformasjonsforskriften - vedtak	2021	2022	2023
Antall vedtak i henhold til matinformasjonsforskriften	176	149	216
Andel vedtak i henhold til matinformasjonsforskriften	8 %	6 %	8 %

Tabell 25. Antall prøver analysert for GMO, antall prøver med tillatte sporforurensninger og antall regelverksbrudd. Kilde: Mattilsynet.

GMO	2021*	2022	2023
Antall prøver mat/fôr/såvare	-	133	123
Antall regelverksbrudd	-	2	2
Antall prøver med tillatte sporforurensninger	-	40	26

* I 2021 ble det ikke gjennomført overvåkings- og kartleggingsprogram for GMO.

Ivareta miljøvennlig produksjon

Tabell 26. Beregnet risiko ved bruk av plantevernmidler. Tabellen viser risikoutvikling med utgangspunkt i omsetningstall for egne risikoindikatorer for helse og miljø. Gjennomsnittet av 1996 og 1997 er satt som et utgangspunkt med 100 prosent. Kilde: Mattilsynet

Risiko plantevernmidler	2021	2022	2023
Omsetning (tonn virksomt stoff)	880	782	661
Omsetning i % av 1996/1997	121 %	107 %	91 %
Helserisiko i % av 1996/1997	88 %	88 %	92 %
Miljørisiko i % av 1996/1997	87 %	90 %	83 %

Ivareta hensynet til aktørene langs hele matproduksjonskjeden, herunder markedsadgang i utlandet

Tabell 27. Antall helsesertifikater som Mattilsynet har utstedt. Kilde: Mattilsynet.

	2021	2022	2023
Antall helsesertifikater for eksport av fisk og sjømat	71 401	81 821	88 642
Antall helsesertifikater for eksport av landbaserte produkter	7 309	7 622	8 008

Tabell 28. Antall sendte meldinger om påvist helsefare i matvarer og fôr i det norske markedet (RASFF). Kilde: Europeisk meldesystem, Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF).

	2021	2022	2023
RASFF-meldinger Mattilsynet har meldt om påvist helsefare i matvarer og fôr	40	29	19
RASFF-meldinger om påvist helsefare i matvarer og fôr som er innført til Norge og som er håndtert av Mattilsynet	161	91	99
RASFF-meldinger for allergener som berører Norge	13	12	6

Tabell 29. RASFF-meldinger - antall mottatte meldinger håndtert og antall notifikerte meldinger fordelt på kategorier/farer. Kilde: Mattilsynet.

	2021		2022		2023	
	Mottatte meldinger håndtert	Notifikerte meldinger	Mottatte meldinger håndtert	Notifikerte meldinger	Mottatte meldinger håndtert	Notifikerte meldinger
Plantevernmiddelester	61	22	22	14	13	5
Andre fremmedstoffer	0	0	14	2	16	4
Fornøyet toksininnhold	1	4	8	0	7	1
Mikrobiologisk vekst/risiko	13	7	11	9	22	5
Udeklarte allergener	11	2	11	1	5	1
For høy temperatur	0	0	0	0	0	0
For mye tungmetall	5	0	5	0	10	0
Innhold av fremmedlegemer	3	1	4	1	9	0
Ulovlig import/ny mat	3	0	3	0	4	0
Feil på emballasje/feilmerking	3	0	2	0	1	0
Utgjør kvelningsfare	0	0	0	0	4	1
Innhold av ulovlig GMO	0	0	0	1	0	2
Matkontaktmateriale	6	2	7	0	1	0
Matbårent utbrudd	1	2	0	0	0	0
Mugg	1	0	0	0	2	0
Annet, ikke nevnt annet sted	12	0	4	0	3	0
Insekter	1	0	0	0	1	0
Ulovlig bestråling	0	0	0	0	1	0
Totalt	121	40	91	29	29	19

Tabell 30. Antall kontroller ved grensekontrollstasjoner (CHEDA, CHEDP, CHEDD)*. Kilde: Mattilsynet

	2021	2022	2023
Sum av animalske produkter og levende dyr (CHEDP, CHEDA)	3 293	3 105	3 012
Sum av kontroller animalske- og vegetabiliske produkter og levende dyr (CHEDP, CHEDD, CHEDA)	3 834	3 744	3 722

*CHED=Common Health Entry Document, A=levende dyr, P=animalske produkter, D=ikke-animalske risikoprodukter